

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 4. 4. 2019

Število objav: 12

Internet: 6

Tisk: 6

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 4

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 3

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 1

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 1

Gradbeništvo, graditev: 4

Internet	Naslov	Nafta letos dražja za tretjino, poraba se večja		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Delo.si; 344.835, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 3. 4. 2019		
Stran v zbirki: 10	Avtor	Borut Tavčar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...cene na dejavnost transporta, cene goriva namreč predstavljajo 40 odstotkov končne cene cestnega prevoza, v rudarstvu so višji stroški izkopa rude, v gradbeništvu pa se zvišajo cene asfalta. V izdelke v predelovalni dejavnosti se višje cene vključujejo postopoma prek višjih cen polizdelkov, ki temeljijo na naftnih...			

Tisk	Naslov	Erjavec spet zagotovil: "Ne želimo biti motnja in breme"		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Primorske novice; 53.000, Slovenija	Stran: 2	Površina: 473 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 4. 4. 2019		
Stran v zbirki: 11	Avtor	Veronika R. Ženko		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...vodnih virov. (Ne)legitimno uporabno dovoljenje Dotlej pa se Erjavec sklicuje na uporabno dovoljenje, ki naj bi vojski omogočalo uporabo vadišča na podlagi gradbenega zakona , ker se mu namembnost ni spremenila in ker da na vadišču naložb in sprememb glede na leto 1991 ni bilo. Pobudnica ustavne presoje državnega prostorskega...			

Tisk	Naslov	Zidaj ali pa te ne bo		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Dolenjski list; 38.000, Slovenija	Stran: 8	Površina: 291 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 4. 4. 2019		
Stran v zbirki: 12	Avtor	M. Luzar		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...ukrepu vidijo dober korak k ohranjanju podeželja. »Za Studenec to pomeni veliko. Je zelo spodbudno za mlade družine, ki bodo tako lažje prišle do novih gradbenih parcel in se bodo ustale v našem kraju,« pravi predsednik krajevnne skupnosti Janoš Janc. Kot je dejal v enem od pogovorov pred časom, ima Studenec na stičišču...			

Tisk	Naslov	Skrivnosten odgovor Darsa		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Večer - Koroška; 22.000, Slovenija	Stran: 9	Površina: 154 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 4. 4. 2019		
Stran v zbirki: 13	Avtor	Jasmina Detela		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izdelave geodetskega načrta in parcelacijskih postopkov. Pripravlja se tudi projektna dokumentacija, pridobivanje nepremičnin in druge aktivnosti za potrebe graditve odseka tretje osi na severnem delu v dolžini 17,5 kilometra. Vse aktivnosti potekajo v skladu s terminskimi roki, zagotavljajo pri Darsu....			

Internet	Naslov	»Odpornost stavb in infrastrukture«		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Si21.com; 10.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 3. 4. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Inženirska zbornica Slovenije , Svetovni gradbeni forum 2019		
Povzetek	...Na Svetovnem gradbenem forumu več kot 100 priznanih strokovnjakov iz vsega sveta Slovenija bo letos aprila gostila Svetovni gradbeni forum , na katerem bodo sodelovali strokovnjaki z vsega sveta. Naslov srečanja je »Odpornost stavb in infrastrukture«....			

Tisk	Naslov	Artefakti in vzvratno inženirstvo		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 197	Površina: 853 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 3. 4. 2019		
Stran v zbirki: 18	Avtor	Stres Vladislav		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...simbolnimi slikami. Vladislav Stres Andraž Istenič doc. dr. Nikola Vukašinovič prof. dr. Jože Duhovnik Benjamin Škapin mag. Bojan Zupan Artefakti in vzvratno inženirstvo Predstavitev razvoja 3D-modela na primeru konjenika iz Vaške situle. Vladislav Stres Vladislav Stres, Ljubljana Andraž Istenič doc. dr. Nikola Vukašinovič...			

Tisk	Naslov	Recept za dobrega inženirja: po 5 kilogramov matematike, logike in radovednosti ter 50 kilogramov vztrajnosti		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 8	Površina: 785 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 3. 4. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	Miran Varga		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...lahko rečem, da sem povprečno inteligentna (nikoli nisem imela odličnega uspeha) in nadpovprečno vztrajna. Če se le da, vrtam, dokler ne pridem do cilja. Inženirstvo je vse bolj tudi ekipni šport, se strinjate? Se. Dober inženir mora tudi znati kdaj odnehati in priznati sam sebi, da vse ni možno in da letimo tudi, kadar...			

Tisk	Naslov	Knauf Insulation zbral skupaj slovenska inženirska podjetja		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 11	Površina: 183 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 3. 4. 2019		
Stran v zbirki: 21	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...ki se povezujejo v iniciativi Inženirke in inženirji bomo! Gospodarstvenike, ki s podporo številnih aktivnosti znotraj iniciative mlade navdušujejo za inženirstvo, tehniko, naravoslovje in inovativnost, je nagovorila tudi prorektorica red. prof. dr. Tanja Dmitrovič z Univerze v Ljubljani. Po uvodnem ogledu proizvodnih...			

Internet	Naslov	URSJV objavila dopolnjeno uredbo		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Nas-stik.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 3. 4. 2019		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Vladimir Habjan		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (ZVISJV-1) ter Gradbenim zakonom in njegovimi podzakonskimi akti. Glavne rešitve iz obstoječe Uredbe ostajajo v veljavi in se dopolnjujejo s spremembami, ki so posledica novega Gradbenega zakona in predvsem Uredbe o razvrščanju objektov, ki na novo razvršča objekte in katero...			

Internet	Naslov	Celjani bolniško odsotni dva tedna na leto		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Novice.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 3. 4. 2019		
Stran v zbirki: 24	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...(zdravstvo, šolstvo, vojska, policija) ter v nekaterih industrijskih in drugih panogah (kmetijstvo, ribištvo, rudarstvo, gostinstvo in turizem, trgovina, gradbeništvo). Prvi mesec v breme delodajalcaOdhodek za nadomestila v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je lani znašal 348 milijonov evrov,...			

Internet	Naslov	Kaj se je dogajalo s prostorom v letu 2018?		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Radio-odeon.com; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 3. 4. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...belokranjskega prostora, da se nam pridružite. Lahko ste študenti krajinske arhitekture, prostorskega načrtovanja, arhitekture, urbanizma, sociologije, gradbeništva , hortikulture ali na splošno tiste smeri, za katere menite, da bi se jo moralo upoštevati kadar se obravnava prostorska problematika. Pišete nam lahko...			

Internet	Naslov	Varuh človekovih pravic se je v Lenartu seznanil s prizadevanji za uresničevanje pravic občanov		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Varuh-rs.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 3. 4. 2019		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...Upravne enote Lenart Jožef Kraner je varuha seznanil s primeri s področja človekovih pravic, s katerimi se srečujejo na UE. Govorili so o novi prostorski in gradbeni zakonodaji , ki jo je načelnik ocenil kot korak nazaj, predstavil pa je tudi nekaj konkretnih primerov. Srečujejo se z vse zahtevnejšimi postopki ob sočasnih težavah...			

Nafta letos dražja za tretjino, poraba se večja

D [delo.si/gospodarstvo/novice/nafta-letos-drazja-za-tretjino-poraba-se-veca-167359.html](https://www.delo.si/gospodarstvo/novice/nafta-letos-drazja-za-tretjino-poraba-se-veca-167359.html)

Države Opeca omejujejo proizvodnjo, Venezuela in Iran sta zunaj trga, sod nafte je pri 70 dolarjih.

Savdska Arabija je pritiskala na druge države Opeca, da zmanjšajo proizvodnjo. FOTO: Reuters

Ljubljana – Proizvodnja držav Opeca se zmanjšuje že štiri mesece, potem ko je Savdska Arabija pritiskala na druge države kartela, da je treba trg uravnotežiti, tudi zaradi krize v Venezueli. To počnejo kljub pritisku ZDA, da ostanejo tokovi odprti in cene nizke. Cene nafte imajo vpliv na vse, za začetek zmanjševanja porabe pa je nafta še vedno prepoceni.

Na začetku leta so države Opeca z zavezniki, denimo Rusijo in Kazahstanom, začele nov val zmanjševanja proizvodnje, zlasti zato, ker so trg preplavile ZDA z nafto iz skrilavcev. Grozilo je, da bodo na trgu presežki, cene pa bi lahko padle. Omejitev proizvodnje nafte v državah Opeca je, nasprotno, v treh mesecih povzročila podražitev surove nafte na borzi v New Yorku za 32 odstotkov, kar je največja rast cene na začetku leta od 2002.

»Cena nafte se je odzvala precej podobno kot cene delnic in obveznic, ki so se od začetka leta precej okrepile. Ta tehnična oziroma trgovalna plat je imela najverjetneje največji učinek na končne višje cene. Povpraševanje industrije po nafti se je v zadnjih nekaj mesecih celo zmanjšalo, saj globalna industrijska rast stagnira. Za letos pri GZS ohranjamo oceno o povprečni ceni soda pri 65 dolarjih,« pravi **Bojan Ivanc**, glavni ekonomist pri analitiki GZS. V Petrolu gibanja cen nafte ne komentirajo, jih pa seveda spremljajo. Nestabilnosti trga najbolj pokrije že model oblikovanja cen naftnih derivatov.

Proizvodnja 14 članic organizacije izvoznice nafte je padla za 295.000 sodov, na 30,4 milijona sodov na dan. Po ocenah analitikov in tudi predsednika ZDA Donalda Trumpa, ki je Opec tudi po družbenih omrežjih neuspešno pozival, naj ustavi omejitve, je 11 izvoznice nafte svojo proizvodnjo skrčilo za 30 odstotkov preveč, kar je povzročilo dvig cen.

To je še bolj izrazito ob podatkih, da Nigerija marca ni sodelovala pri omejevanju proizvodnje, nasprotno, povečala jo je za 90.000 sodov na dan. Skupaj s povečano proizvodnjo Iraka je povsem nadomestila izpad Venezuele, kjer se je proizvodnja zmanjšala za 180.000 sodov, na 890.000 sodov na dan. To je najmanjša proizvodnja Venezuele po stavki leta 2003.

Promet, rudarjenje, asfalt

Na vprašanje, kaj dvig cen nafte pomeni za slovensko gospodarstvo in na kateri sektor najbolj vpliva, je Ivanc odgovoril, da to zmanjšuje razpoložljiv dohodek pri gospodinjstvih, zaradi česar se prodaja na drobno ne krepi tako hitro. Na drugi strani ugodno vpliva na višje obračunane dajatve od pogonskih goriv, kar dviguje ta najpomembnejši javnofinančni priliv. »Najbolj negativen učinek imajo višje cene na dejavnost transporta, cene goriva namreč predstavljajo 40 odstotkov končne cene cestnega prevoza, v rudarstvu so višji stroški izkopa rude, v **gradbeništvu** pa se zvišajo cene asfalta. V izdelke v predelovalni dejavnosti se višje cene vključujejo postopoma prek višjih cen polizdelkov, ki temeljijo na naftnih derivatih. Na ta gibanja imajo sicer večji učinek povprečne cene nafte na srednji rok,« pojasnjuje Ivanc.

Vrha porabe nafte še ni videti, opozarjajo v Mednarodni agenciji za energijo (IEA), čeprav se rast porabe počasi znižuje. Leta 2024 bo po napovedi IEA prvič padla pod milijon sodov na dan. To potrjujejo tudi naložbe v naftne in plinske projekte, ki rastejo že tri leta zapored, letos se bodo povečale za štiri odstotke. To pomeni, da bo mogoča tudi večja proizvodnja. ZDA naj bi tako do leta 2024 proizvodnjo nafte povečale za štiri milijone sodov na dan, malce več kot Brazilija, Irak, Norveška, Združeni arabski emirati in Gvajana skupaj.

Prehod na alternativo?

Na vprašanje, ali je lahko rast cen nafte sprožilec za prehod na alternativne vire, Ivanc odgovarja, da je elastičnost porabe kratkoročno razmeroma nizka, kar pomeni, da vsi bolj ali manj sprejemajo takšne cene, kot so, in ne omejujejo svoje porabe. »Na eni strani so nova vozila na tekoče gorivo čedalje bolj učinkovita, kar zmanjšuje porabo nafte, vendar se število vozil globalno še vedno povečuje. V osnovi so cene energentov čedalje bolj povezane. Višje cene nafte spremljajo višje cene plina in električne energije. Prehod na alternativne vire v prometu bi zagotovila cena nad 100 dolarjev za sod za dlje časa, s tem da višjih cen ne bi spremljale nižje trošarine. Kot pa so pokazali protesti rumenih jopičev v Franciji, ljudje niso pripravljeni plačati dovolj za ustrežnejši prehod na druge načine mobilnosti. Tako je razumno pričakovati, da bi se trošarine v primeru dviga cen nafte v Sloveniji nekoliko znižale,« meni Ivanc.

Višje cene nafte so kratkoročno dobra novica za uporabnike plina, vendar se ceni teh dveh energentov srednjeročno gibljeta s podobno dinamiko. »Večji uvoz plina v Evropsko unijo iz drugih držav bi sicer lahko ustvaril cenovno razliko, ki bi bila nekoliko bolj v prid plinu, vendar države EU ambiciozne podnebne cilje lahko uresničijo le s postopnim zapiranjem termoelektrarn, ki jih bodo deloma zamenjevale tudi elektrarne na plin. Zato bo tudi ta razlika sčasoma verjetno izginila. Zavedati se je treba, da postaja cena plina vse bolj tekoča, kar pomeni večja nihanja v ceni, podobno kot to že velja za nafto,« še pravi Ivanc.

Povezane vsebine

Novice / Bitumen se draži, gradnja in obnova cest bo stala več

Kaj podobnega berejo drugi

Ta članek trenutno bere

2

Bencin spet dražji od dizla

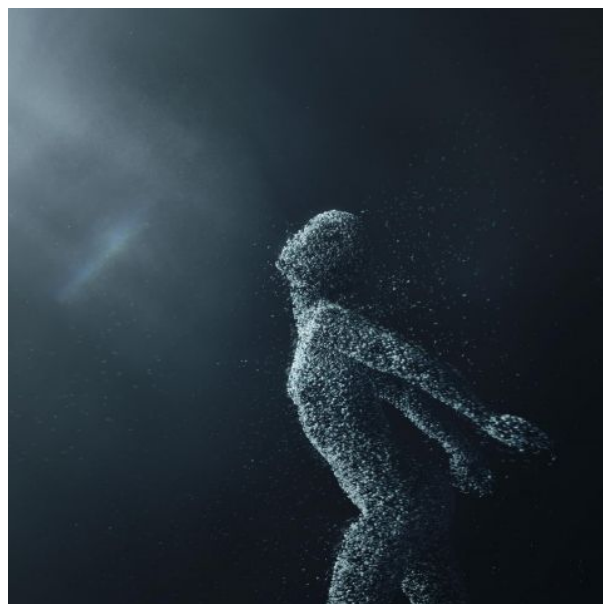

1

storitev omogoča

Novi izzivi / Priložnosti digitalizacije za pametne občineVabimo vas, da se nam pridružite na 3. Letni konferenci Novi izzivi, ki bo 18. aprila v kongresnem centru na Brdu pri...

varna vožnja / Z varnejšo vožnjo do večje enakosti spolov Volvo deli izsledke več kot 40 let raziskav

Ljubljana Festival / Vas zanima, kako zveni še ne slišana Beethovnova simfonija? Slovenski glasbeni dnevi bodo na sporedu že 34. leto zapored. Letošnji festival bodo...

električna vozila / Popolnoma nova električna KONAŠe nedolgo nazaj je veljalo, da je najboljše iz dveh popolnoma različnih svetov moč združiti le v glavah sanjačev in otrok.

POSTOJNA • Poslanci odbora za obrambo s helikopterjema prileteli na Poček

Erjavec spet zagotovil: "Ne želimo biti motnja in breme"

Minister za obrambo Karl Erjavec je po včerajšnji terenski seji odbora za obrambo, posvečeni problematiki osrednjega vojaškega vadišča na Počku, novinarjem povedal, da še vedno upa na nov dogovor z občino Postojna. Prav zato, ker "želi odpreti vrata dialogu", je vojski tudi dal usmeritev, naj ne strelja po 23. uri, ki pa je ni spoštovala. Zato bo zahteval odgovornost.

• VERONIKA R. ŽENKO

"Odnosi med ministrstvom za obrambo (Mors) in Slovensko vojsko (SV) ter lokalno skupnostjo so na najnižjem nivoju, kar se spomnim," je ocenil podpredsednik odbora za obrambo, postojnski poslanec LMŠ in član postojnskega občinskega sveta **Robert Pavšič** ter pozval k intenzivnejšemu dialogu in spoštovanju zavez. "Če pa bodo izsledki monitoringa pokazali, da aktivnost na Počku vpliva na kakovost pitne vode za 22.000 ljudi, potem odpadejo popolnoma vsa pogajalska izhodišča."

Vojska ministra ne upošteva

Skaljane odnose je še dodatno poslabšalo streljanje s težkim orožjem do poznih nočnih ur prejšnji teden. "Ves čas sem poudarjal usmeritev, da naj bi vaje tekale do največ 23. ure. Te usmeritve niso bile upoštevane, zato sem takoj naročil, da načelnica generalštaba, ki tudi ni bila seznanjena s tem, pripravi poročilo, zakaj se je to zgodilo in

Pred novinarje so po terenskem ogledu Počka stopili (z leve): postojnski poslanec in občinski svetnik Robert Pavšič, minister Karl Erjavec ter poslanec in predsednik odbora za obrambo Samo Bevk.

kdo je odgovoren. Upam, da se je to zgodilo prvič in zadnjič v mojem mandatu," je poudaril minister **Karl Erjavec**. Kljub njegovemu posredovanju je bila ura sicer presežena tudi v zadnjih dveh nočeh.

Sicer pa je minister ponovil, da bodo skušali z dialogom, s pomočjo nove delovne skupine, doseči nov dogovor, ki bi SV omogočal, da bi s partnerskimi državami še vedno izvajala vaje na Počku. Možnost, da bi vadišče uporabljala zgolj SV, po njegovem ni smiselna, saj ne bi dosegali zahtevane ravni usposabljanja.

"Če se bo izkazalo, da na tem območju ne moremo izvajati vseh tistih vaj, ki jih SV kot partner v različnih mednarodnih organizacijah mora, bomo poiskali alternativne rešitve. Jaz sem naročil, da se to stori in delamo na tem, seveda pa to ne

gre čez noč," je ponovno dejal Erjavec in dodal, da ne želijo biti motnja in breme občini Postojna, prav tako pa ne onesnaževati in ogrožati vodnih virov.

(Ne)legitimno uporabno dovoljenje

Dotlej pa se Erjavec sklicuje na uporabno dovoljenje, ki naj bi vojski omogočalo uporabo vadišča na podlagi **gradbenega zakona**, ker se mu namembnost ni spremenila in ker da na vadišču naložb in sprememb glede na leto 1991 ni bilo.

Pobudnica ustavne presoje državnega prostorskega načrta (DPN) za vadišče **Margareta Srebotnjak Borsellino**, sicer pravnica, je včeraj za PN ponovno poudarila, da je z razveljavitvijo DPN vojska izgubila pravno podlago za vaje. "Grad-

beno in uporabno dovoljenje, ki so si ga izdali brez ustaljenega in zakonitega postopka na podlagi določb **gradbenega zakona**, ki izjemoma veljajo za stare objekte, je popolnoma nelegitimno in nelegalno za take postopke, kot so vojaške vaje na vadišču, saj ni pridobljeno nobeno okoljevarstveno dovoljenje."

Predsednik odbora za obrambo **Samo Bevk** pa je povedal, da so s terenskim ogledom opravili šele prvi del naloge. Drugi bo seja, pred katero pa morajo pridobiti vso ustrezno dokumentacijo, poročila obrambnega in ministrstva za okolje in prostor ter izsledke vseh monitoringov glede posledic vaj na okolje. Bevk še meni, da SV nujno potrebuje tak poligon: "Ne vem pa, če je v Sloveniji ustrezná alternativa." Za ureditev razmer pa je po njegovem potreben dialog med občino, Morsom in vlado. •

UREJANJE VASI

Zidaj ali pa te ne bo

Na Studencu z občinskim podrobnim prostorskim načrtom dobivajo zazidljivo površino za devet stanovanjskih hiš – Del območja urejanja že v preteklosti zavarovali z odlokom kot stavbno dediščino

STUDENEC – Na Studencu želijo po spešiti gradnjo stanovanjskih hiš in to pozidavo podpira tudi občinski podrobni prostorski načrt, ki ga je pred časom po skrajšanem postopku sprejel sevniški občinski svet. Ta dokument predvideva devet stanovanjskih hiš.

Kot je v imenu odbora za okolje in prostor pri sevnškem občinskem svetu rekel njegov predsednik Franc Povše, so občinski podrobni prostorski načrt člani podprli, ker v njem vidijo podporo zelenim gradnjam, gradnje v kraju pa pomenijo manj odseljavanja iz njega. Še posebno v krajevni skupnosti Studenec v omenjenem najnovejšem prostorskem ukrepu vidijo dober korak k ohranjanju podeželja. »Za Studenec to pomeni veliko. Je zelo spodbudno za mlade družine, ki bodo tako lažje prišle do novih gradbenih parcel in se bodo ustalile v našem kraju,« pravi predsednik krajev-

ne skupnosti Janoš Janc. Kot je dejal v enem od pogovorov pred časom, ima Studenec na stičišču Sevnice, Krškega in Novega mesta očitno pravo lego, ki jo kot tako vidijo poleg domačinov tudi drugi. V studenško krajevno skupnost s približno tisoč prebivalci v osmih vaseh se tudi priseljujejo, tu mladi kupujejo hiše in jih obnavljajo ter tudi gradijo nove.

Ob tem je razumljivo, da so na Studencu veseli tudi najnovejšega prostorskega urejanja. Območje podrobnega prostorskega načrta obsega nekaj manj kot dva hektarja površine, na kateri na dobri tretjini ne bodo mogli graditi zaradi varovanja kulturne dediščine. Območje urejanja deli nekategorizirana javna pot na severovzhodni in jugozahodni del.

Na jugozahodnem delu so že hiše in kozolci, ki jih odlok varuje kot stavbno dediščino. Na severovzhodnem delu pa je nepozidano stavno zemljišče, kjer so zdaj

obdelovalne kmetijske površine.

Prihodnjo podobo tega dela vasi so predstavili med drugim na javni obravnavi avgusta lani na Studencu. Javne obravnave so se po navedbah občine udeležili le trije krajani, ki so jim potem podrobneje pojasnili načrtovane posege. Med javno razgrnitvijo v avgustu in septembru lani ni nihče posredoval pripombe ali predloga.

Kot pravijo na Glavnem trgu 19a v Sevnici, je občina Sevnica v zadnjih nekaj letih vložila precej denarja v gradnjo javnih objektov in javne komunalne opreme na Studencu, kot so rastlinska čistilna naprava in kanalizacija, optično in vodovodno omrežje, razširitev lokalne ceste Impoljca-Studenec in ob njej pločnik in javna razsvetljava ter prenova podružnične osnovne šole, dozidava vrtca pri OŠ Studenec in drugo.

M. Luzar

**Brez zazidljivih površin
podeželju pohaja sapa.**

Omejitev hitrosti na Studencu velja za vozila, medtem ko si omejevanja hitrosti razvoja kraja prebivalci ne želijo. (Foto: M. L.)

SLOVENJGRAŠKA JUŽNA OBVOZNICA

Skrivnosten odgovor Darsa

Dars naj bi imel pomisleke glede prometne varnosti pri priključevanju južne obvoznice na traso hitre ceste, to bodo poskušali razrešiti na sestanku v začetku aprila

JASMINA DETELA

Mestna občina Slovenj Gradec je prejela dolgo pričakovani odgovor Darsa glede mestne južne obvoznice, ki naj bi po izgradnji odseka tretje razvojne osi med Velenjem in Slovenj Gradcem pripomogla k razbremenitvi prometa na Celjski in Podgorski cesti. Kot smo neuradno izvedeli, je niso niti zavrnil niti potrdili. Predvidena trasa ni problematična, želijo pa preveriti dvome glede prometne varnosti. Občina želi z umestitvijo trase južne obvoznice ohra-

niti možnost razvoja in kmetijska zemljišča.

Investitor tretje razvojne osi je Dars. Po napovedih naj bi se do konca tega leta dela začela na treh lokacijah, na območju Podgorja, priključek Gaberke in viadukt Škalsko jezero. Na območju Podgorja je predvidena tudi gradnja priključka na hitro cesto. V praksi to pomeni, da bi se ves promet iz Mežiške doline preusmeril skozi center Slovenj Gradca ali na Podgorje. Prav zato na slovenjgraški občini zagovarjajo južno mestno obvoznico. To

bi pomenilo, da bi se vozniki izognili centru oziroma Podgorju, saj bi že pri bodočem krožišču pri pokopališču v Starem trgu zapeljali na južno obvoznico, ki bo v večini speljana po obronkih gozdov do krožišča Šmartno. Že pred njim pa je predviden polovični priključek na hitro cesto v smeri proti Velenju.

Projekt obvoznice je ocenjen na 6,1 milijona evrov. Traso bi občina v prostorski načrt umečila do konca marca 2020. Sredstva za projektiranje so zagotovljena v dogovoru za razvoj

regij, gradnjo pa bi financirala direkcija za infrastrukturo.

In kaj se trenutno dogaja na terenu? Ta čas se izvajajo geološko-geotehnične in hidrogeološke raziskave ter geodetske storitve v sklopu izdelave geodetskega načrta in parcelacijskih postopkov. Pripravlja se tudi projektna dokumentacija, pridobivanje nepremičnin in druge aktivnosti za potrebe graditve odseka tretje osi na severnem delu v dolžini 17,5 kilometra. Vse aktivnosti potekajo v skladu s terminskimi roki, zagotavljajo pri Darsu.

SREDA, 3. APRIL 2019 INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE (IZS)

»Odpornost stavb in infrastrukture«

Na **Svetovnem gradbenem forumu** več kot 100 priznanih strokovnjakov iz vsega sveta

Slovenija bo letos aprila gostila **Svetovni gradbeni forum**, na katerem bodo sodelovali strokovnjaki z vsega sveta. Naslov srečanja je »Odpornost stavb in infrastrukture«. Forum bo potekal od ponedeljka, 8. aprila, do četrтка, 11. aprila 2019, v Cankarjevem domu v Ljubljani. Organizirajo ga **Inženirska zbornica Slovenije (IZS)**, Fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani (UL FGG) ter Svetovna zveza inženirskih organizacij (WFEO). Forum bo potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja in Organizacije združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO).

Na uradnem odprtju v torek, 9. aprila, ob 9. uri, bodo udeležence foruma (trenutno jih je prijavljeno že več kot 650 iz 51 različnih držav), nagovorili:

- Simon Zajc, minister za okolje in prostor,
- Zoran Janković, župan Mestne občine Ljubljana,
- mag. Črtomir Remec, predsednik **Inženirske zbornice Slovenije**,
- prof. dr. Matjaž Mikoš, dekan Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo UL,
- dr. Marlene Kanga, predsednica Svetovne zveze inženirskih organizacij (WFEO) in Ana Luiza Massot Thompson-Flores, direktorica UNESCO Evropa – Regionalna pisarna za znanost in kulturo v Evropi.

Tridnevni delovni program foruma je razdeljen na šest tematskih sklopov, in sicer:

- energija v 21. stoletju – učinkovitost rabe virov v grajenem okolju,
- **gradbeništvo** 4.0 in napredno konstrukcijsko **inženirstvo**,
- kulturna dediščina v digitalnem svetu,
- obvladovanje in upravljanje tveganj naravnih nesreč za vzpostavitev odpornejše skupnosti,
- večanju zmogljivosti družbe na področju inženirstva,
- digitalno **inženirstvo** grajenega okolja – upravljanje z nepremičninami in premoženjem, integralno informacijsko modeliranje stavb.

Tematski sklopi **Svetovnega gradbenega foruma** slonijo na šestih od sedemnajstih ciljev trajnostnega razvoja, ki so jih začrtali pri Združenih narodih. Sodobno **gradbeništvo** ima namreč v svetovnem razvoju ključno vlogo. Izredno pomemben je doprinos **gradbeništva** na področju boja proti podnebnim spremembam, predvsem pri gradnji trajnostne prometne infrastrukture in energetske učinkovite stavb, dalje zmanjševanju količin odpadkov in rabi trajnostnih virov ter zagotavljanju enakomerne razvitosti sveta.

Več kot 100 strokovnjakov iz vsega sveta bo predstavilo svoje rešitve in razmišljanja o izzivih moderne dobe ter o njih razpravljalo z udeleženci foruma.

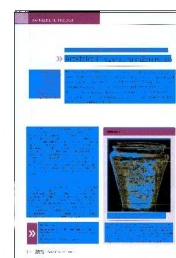
Glavni govorniki na odprtju foruma v torek, 9. aprila, so:

- prof. Jinxiu Yan, podpredsednica Mednarodnega združenja za tunele in podzemlje (ITA), podpredsednica Kitajskega društva za predorske in podzemne gradnje CCES ter namestnica generalnega direktorja China Railway Academy Co., ki bo govorila o razvoju gradnje predorov na Kitajskem v zadnjih 40 letih,
- prof. Antonia Moropoulou, predsednica generalne skupščine Tehnične zbornice Grčije in profesorica na Nacionalni tehnični univerzi v Atenah, ki bo govorila o novem, trajnostnem ohranjanju sodobnih in zgodovinskih stavb in infrastrukture ter paradigmi obnove Kristusovega groba v Cerkvi Kristusovega groba,
- prof. dr. Peter Fajfar, profesor na Univerzi v Ljubljani in član Slovenske inženirske akademije, bo govoril o ključnih elementih potresne odpornosti in
- dr. Mark Coleman iz podjetja Crossrail, ki bo predstavil uporabo integralnega informacijskega modeliranja objektov pri gradnji sodobne železniške infrastrukture v Londonu.

Gradbeništvo ima v Sloveniji dolgo tradicijo, v letošnjem letu pa praznuje dve pomembni obletnici – stoletnico Ljubljanske **inženirske zbornice**, predhodnice **Inženirske zbornice Slovenije**, in stoletnico Tehnične fakultete Univerze v Ljubljani. Ob tej priložnosti se bodo inženirji ponosno ozrli na pretekle dosežke in hkrati v sodelovanju s tujimi strokovnjaki poiskali rešitve za izzive, ki nas čakajo v naslednjih desetletjih. Ob 100. obletnici Ljubljanske **inženirske zbornice**, bo v času trajanja **Svetovnega gradbenega foruma** postavljena tudi priložnostna razstava 100 let **inženirske zbornice**, ki jo bodo odprli v ponedeljek, 8. aprila, ob 18. uri v 2. preddverju Cankarjevega doma.

Na **Svetovnem gradbenem forumu** bosta v sredo, 10. aprila, znana tudi prejemnika Nagrade Jožefa Mraka za inovativnost pri **graditvi** objektov 2019. V natečaju so iskali najbolj inovativne projektantske, tehnološke, izvedbene rešitve in inovativen postopek pri izgradnji objekta.

Celoten program **Svetovnega gradbenega foruma** najdete [tukaj](#).

Predstavitev razvoja 3D-modela na primeru konjenika iz Vaške situle.

Artefakti in vzvratno inženirstvo

Vladislav Stres
Andraž Istenič
doc. dr. Nikola
Vukašinovič
prof. dr. Jože Duhovnik
Benjamin Skapin
mag. Bojan Zupan

Preteklo kulturo lahko razumemo le tako, da jo dobro spoznamo. S površnostjo in hitrim sklepanjem lahko povsem spregledamo sporočila, ki so jih ustvarjalci takratnega časa prelili v obliko artefakta. To velja tudi za slikopisno pisavo z Vaške situle. Že najmanjše podrobnosti slikopisne pisave so zelo pomembne. Detajli predstavljajo osebno sporočilo zapisovalca pisanega sporočila. V starih kulturah so ljudje najpomembnejše dogodke zapisovali s simbolnimi slikami.

Danes sta abeceda in beseda osnovi komunikacije, zato nam celostno razumevanje slikovnih simbolnih sporočil starih ljudstev predstavlja izziv. Po drugi strani pa je slikovni zapis univerzalen, vsem razumljiv. Z malo domišljije lahko slikovne podobe zelo hitro »oživijo« in se tako znajdemo v zgodbi, ki se pred nami odvija kot strip. Bojevniki, kmetje, podložniki in oblastniki, verski rituali, bitke, slavnostni dogodki ipd., vse to nas zapelje v čas, ko še ni bilo avtomobilov, računalnikov, interneta in drugih pridobitev moderne dobe. Ob podrobnejši analizi in razumevanju lahko ugotovimo, da se odnosi med ljudmi in do okolja od takrat do danes pravzaprav niti niso veliko spremenili. Naši predniki so nam zapustili sled, ki nam omogoča razumevanje tedanjih časov, hkrati pa nudi izziv in razmislek, kako bodo naši zanamci čez nekaj tisoč let gledali in razumeli naše, recimo današnje »visokotehnološko« obdobje.

Izdelava 3D-oblike iz reliefnega zapisa

Po pregledu naslikanih podrobnosti reliefne poslikave so strokovnjaki ugotovili, da je konjenik eden izmed boljših zapisov takratne opreme. Pojavila se je ideja, kako reliefno obliko, recimo pramode-la, preslikati v 3D-obliko. Podobno, kot so takrat reliefne podobe izpisovali umetniki in kiparji. Amaterski muzealec Vladislav Stres je v Narodnem muzeju leta 2016 posnel digitalno sliko velikosti 4608 x 3456 točk, na osnovi te in drugih fotografij pa je kipar Viktor Plestenjak izdelal kip konjenika v velikosti 207 x 215 mm.

Pri kiparskem oblikovanju konjenika je sicer na motivu vojaka prišlo do manjše napake pri postavitvi nagiba glave glede na trup.

Vladislav Stres ■ Vladislav Stres, Ljubljana

Andraž Istenič ■ **doc. dr. Nikola Vukašinovič** ■ **prof. dr. Jože Duhovnik** ■ Lecač laboratorij, Fakulteta za strojništvo, Ljubljana

Benjamin Skapin ■ **mag. Bojan Zupan** ■ IB-CADDY, d. o. o., Ljubljana

Vaška situla

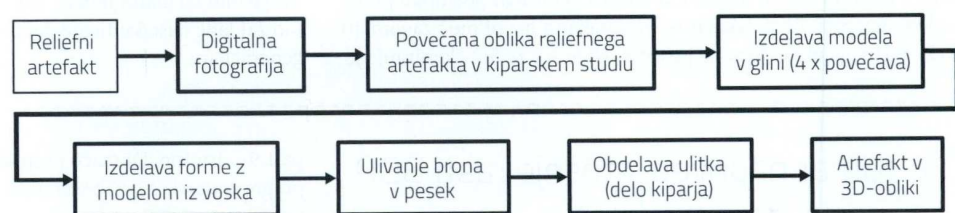

Slika 1: Situla/VRČ iz Vač, Slovenija, višina 238 mm, največja širina 233 mm, prostornina: 3 litre.

Vaška situla oz. Vrč iz Vač iz 5. stoletja pr. n. št. (slika 1) je eden izmed najbolj zanimivih artefaktov, najdenih na slovenskih tleh. Slikopisen umetniški zapis visoke keltske kulture na vrču predstavlja večni krogotok življenja in smrti. Gre za zgodbo o vladarju, ki prenaša znanja oblasti na naslednika in ga pripravlja za ustoličenje pred mogočnim kmetom kot predstavnikom ljudstva. Del motivov z Vaške situle je uporabljen na slovenski osebni izkaznici pa tudi v potnem listu je upodobljen motiv konja z jezdecem.

» Slika 2: Konjenik je bil najprej izdelan v kiparski glini, nato pa je bil po dodatni obdelavi odlit v bron. Desno je še neobdelan odlitek iz bronu.

» Slika 3: Postopek preslikave oblike iz reliefnega artefakta v 3D-model artefakta

Ker je bila napaka ugotovljena šele po popolni obdelavi 3D-oblike artefakta, je ni bilo mogoče popraviti. Snovalci so jo popravili po fazi skeniranja artefakta v 3D-modelirniku. Tiskan 3D-model je zato izveden enako kot podoba na reliefnem artefaktu.

Postopek preslikave iz reliefnega artefakta v 3D-model je bil izveden v več fazah (slika 3).

Novo poglavje v zgodbi konjenika z Vaške situle se je začelo s pomočjo 3D-tehnologij in sodelovanjem Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani. Kot sklop zaključne naloge je študent Andraž Istenič pod mentorstvom profesorja dr. Jožefa Duhovnika in somentorja doc. dr. Nikola Vukašinića s pomočjo 3D-meritev digitaliziral kipec konjenika. V programski opremi, namenjeni obdelavi 3D-meritev, je odpravil napako pri nagibu glave konjenika, ki je nastala pri kiparskem oblikovanju.

Trije 3D-skenerji na delu

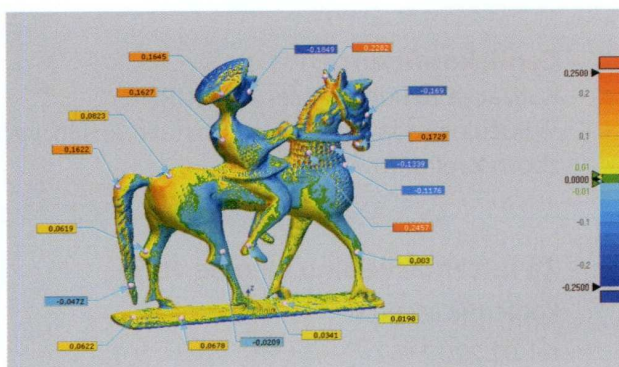
V želji po čim manjših odstopanjih meritev so na Fakulteti za strojništvo meritve 3D-artefakta konjenika opravili na treh različnih napravah ter ugotavljali odstopanje od rezultatov meritev. 3D-skenerji so bili različnih proizvajalcev, in sicer 3D Systems, FARO in GOM. Ugotovili so, da je za kakovosten popis objektov v prostoru velikosti 250 x 250 x 250 mm potrebna vsaj ločljivost 6 milijonov slikovnih točk, pri čemer mora biti natančnost merilnika

vsaj 0,1 mm. Šele merilnik z deklarirano natančnostjo 0,007 mm lahko zagotovi natančnost skenirane oblike do 0,03 mm, velike razlike pa nastajajo izključno zato, ker je optično zajemanje oblike z različnimi viri svetlobe na ravnih površinah dokaj obvladljivo, medtem ko ukrivljene površine bistveno povečujejo napake.

Rekonstrukcija 3D-artefakta konjenika in 3D-tisk

Rekonstrukcija artefakta je bila izvedena s programoma Geomagic Design X in Wrap. Omenjena programa nudita veliko različnih avtomatskih in ročnih orodij za izvedbo posameznih korakov rekonstrukcije. Uporabljena sta bila za nagib glave konjenika za 9 stopinj. Po rekonstrukciji je bil kipec pripravljen za 3D-tiskanje, ki je bilo izvedeno s pomočjo dveh tehnologij.

Prvi 3D-tisk je bil narejen s tehnologijo stereolitografije (SLA). 3D-tiskalnik je s pomočjo laserja utrdil posebno smolo in na ta način gradil model z natančnostjo 0,14 mm. Po končanem tisku sta sledila čiščenje v alkoholu (ta z modela izpere nestrjeno smolo) in utrditev s pomočjo toplote in UV-svetlobe. Za drugi 3D-tisk pa je poskrbel 3D-tiskalnik s tehnologijo ColorJet Printing (CJP), ki je omogočal tisk v barvah. Ker te pri skeniranju modela niso bile zajete, je bila tekstura naknadno nanesena v programu Geomagic Wrap. Obarvan model se je nato natisnil na 3D-tiskalniku, ki je z nanašanjem prahu v tankih slojih, dodajanjem veziva in barve, na-

» Slika 4: Primerjava meritev dveh 3D-skenerjev.

» Slika 5: Med ustvarjanjem končnega izdelka.

tisnil funkcionalen model. Po končanem tisku je bil z modela odstranjen odvečen prah, sam model pa prepojen s tekočim lepilom.

V procesu 3D-meritev se je strokovnjakom s Fakultete za strojništvo pridružilo podjetje IB-CADDY, ki je tudi izvedlo del skeniranja in 3D-tisk modela. Pri izvedbi raziskave so sodelovali še LECAD laboratorij in podjetje DOMEL, merilni laboratorij.

Most med kulturo in tehnologijo

3D-tehnologije nam omogočajo boljšo predstavo in lažje razumevanje. Na primeru zgodovinskih artefaktov, pa tudi v proizvodnji, morajo biti procesi in postopki pa tudi naprave skrbno izbrani za izvedbo in nastanek končne oblike. Premodeliranje oblike ali včasih zmotno uporabljanje termina vzvratno inženirstvo s spreminjanjem oblike mora biti v celotnem postopku predvideno vnaprej. Brez uskladitve posameznih faz ni moč zagotoviti kakovostnega obvladovanja procesa. Naprave za 3D-skeniranje je

treba preveriti pred vsakim posnemanjem oblike v naravi, zagotoviti ustrezne pogoje za kakovost reprodukcije. Tudi v primerih fotografitiranja moramo uporabiti resolucijo, ki zajame manj kot 0,05 mm površine, če želimo fotografijo uporabiti za raziskavo detajlov, kar je intuitivno dokazal Stanislav Stres, pozneje pa smo v laboratoriju LECAD to potrdili s primerjalno metodo.

V opisanem primeru so avtorji poleg samega procesa razvoja reliefnega artefakta do 3D-artefakta razvili še postopek povečave velikosti artefakta z ohranjanjem bistvenih podrobnosti. Res je, da se je lahko zato sporočilo po 2500 letih spremenilo. A prav zato so uporabili enako človeško usposobljenost za umetnost, kot je bila uporabljena pri reliefnem artefaktu.

Opozoriti je treba tudi na izobraževalni vidik. S 3D-skeniranjem in 3D-tiskom ali vizualizacijo v 2D- ali 3D-obliki lahko ustvarimo virtualni muzej. Tako lahko bolj učinkovito približamo zaklade naše kulturne dediščine mlajšim, pa tudi starejšim generacijam.

INŽENIRKA LETA

INTERVJU Jagoda Tančica

Inženirka leta 2018

Recept za dobrega inženirja: po 5 kilogramov matematike, logike in radovednosti ter 50 kilogramov vztrajnosti

Miran Varga

Jagoda Tančica je inženirka na področju varilstva, vsak dan znova v podjetju Akrapovič, d. d., uživa v svoji strasti. Nominiranka za inženirko leta poudarja, da je treba dlje časa iskati idealen poklic, kot pa celo življenje delati nekaj, kar posameznika ne veseli.

Kdaj in kje ste dobili navdih za inženirski poklic?

Kot gimnazijska maturantka nisem imela izoblikovane želje glede poklica. Podobno je bilo s sošolci in sošolkami. Dan za oddajo prijave je bil vse bližje, mi pa še vedno nismo vedeli, kam bi se vpisali. V Sarajevu sem obiskovala Tretjo gimnazijo, kjer smo se po pouku pogosto zadrževali na sprehajališču pred šolo. Eden od sošolcev je vprašal: »Kaj pa bomo? Kam se bomo vpisali?« Bili smo brez besed, nato pa je eden od sošolcev izustil: »Ma, gremo na strojno ...« in z roko pokazal čez park. Le 300 metrov naprej namreč še danes stoji strojna fakulteta. Odločitev je bila torej čisto spontana in hipna. Kar 12 sošolcev in sošolk se je tako vpisalo na strojno fakulteto, po vpisu pa so šli fantje služiti vojaški rok, me punce pa k pouku. Naslednje leto so nam sicer bili zelo hvaležni za zapiske s predavanj, skripte in druge nasvete. Drži pa, da če bi bila najbližje gimnaziji kakšna druga fakulteta, bi bila danes drugače in z drugim poklicem. Takrat smo se tako odločili, prepričana sem, da pravilno.

Kakšen je recept za dobrega inženirja?

Dober inženir/inženirka je iz posebnega testa. Potrebno je 5 kilogramov matematike, 5 kilogramov logike, 5 kilogramov radovednosti in 50 kilogramov vztrajnosti. Nadev po želji, lahko je varjenje, konstruiranje, kakovost, razvoj, energetika, proizvodnja, planiranje, organizacija, kar vam pač najbolj tekne. Testo vržeš v pečico, pa bo, kar bo. Če se ne zažge je uporabno, če se zažge, pa zamenjaš fakulteto oziroma poklic. Tako preprosto je.

Katere od naštetih lastnosti pa krasijo vas?

Pri meni je vztrajnost na prvem mestu. Zase lahko rečem, da sem povprečno inteligentna (nikoli nisem imela odličnega uspeha) in nadpovprečno vztrajna. Če se le da, vrtam, dokler ne pridem do cilja.

Inženirstvo je vse bolj tudi ekipni šport, se strinjate?

Se. Dober inženir mora tudi znati kdaj odnehati in priznati sam sebi, da vse ni možno in da letimo tudi, kadar

padamo. Se pa pobere in gremo naprej, ni kaj. Dober inženir deli znanje z drugimi in zna tudi priznati, da kaj ne zna. Inženirstvo zahteva timsko delo, inženirji nikoli nismo sami, smo del verige znanj, ki poganja tehnološki napredek in ljudem omogoča lažje življenje. Dober inženir zna tudi prisluhniti idejam in izkušnjam delavcev in delavk v proizvodnji in jih skupaj z njimi uporabiti za nove izzive.

Služba vas je pripeljala v Slovenijo. Je mar poskrbela, da (bo)ste tu tudi ostali?

Naj vas popravim – v Slovenijo me ni pripeljala služba, temveč ljubezen. Pustila sem svojo prvo službo v Bosni in Hercegovini ter se preselila v Slovenijo. Brez službe sem bila, vse dokler nisem dobila državljanstva. Zatem sem službo dobila praktično takoj. Vse to se je zgodilo leto dni pred vojno v Bosni. Preselila sem se nič hudega sluteč. Danes lahko samo rečem, da sem imela veliko srečo.

Ob branju vašega življenjepisa dobi človek občutek, da je varjenje vaša strast. Kaj je na njem tako čarobnega?

Ne vem, ali je pri varjenju kaj bolj čarobnega kot pri drugih poklicih. Težko rečem, ker lahko imam in živim samo en poklic. Menim, da je čaroben vsak poklic, ki ga človek dela s srcem. Torej, čarobnost prihaja od znotraj. Sem pa ob varjenju doživela res čaroben trenutek, občutek, ki ga ni bilo mogoče načrtovati in ga je zelo težko opisati. To je bil trenutek v moji karieri, ki je na lestvici »čarobnosti« še danes daleč na prvem mestu. Zgodilo se je pred petnajstimi leti. Bila sem na prevzemu varilne linije, sestavni del te so bili varilni roboti. Na stari liniji so na vseh operacijah varili ljudje, na novi liniji pa avtomati in roboti, ki so jih posluževali delavci. Ob prevzemu je v proizvodni prostorih v nekem trenutku zagorel varilni oblok in osvetlil celo steno proizvodne hale. Na njej so se premikale sence robota, ki je varil namesto človeka – zares čarobno. Najprej sem pomislila na sodelavca Draga, ki je leta in leta ročno pori-

Knauf Insulation zbral skupaj slovenska inženirska podjetja

Škofjeloško podjetje Knauf Insulation je v torek, 5. marca, v svojem novem demonstracijsko-izobraževalnem središču Knauf Insulation Experience Center gostilo predstavnike 30 slovenskih podjetij in organizacij, ki se povezujejo v iniciativi Inženirke in inženirji bomo! Gospodarstvenike, ki s podporo številnih aktivnosti znotraj iniciative mlade navdušujejo za **inženirstvo**, tehniko, naravoslovje in inovativnost, je nagovorila tudi prorektorica red. prof. dr. Tanja Dmitrovič z Univerze v Ljubljani.

Po uvodnem ogledu proizvodnih prostorov, predstavitvi procesov in rešitev, ki jih Knauf Insulation pod okriljem družinske tradicije, uspešno razvija že šest desetletij, je udeležence srečanja sprejel Tomaž Lanišek, direktor Knauf Insulation. Aktivni podpredsednik Združenja Manager se pri svojem vodenju zaveda pomena dobre ekipe sodelavcev, kamor spadajo tudi perspektivni mladi dijaki, bodoči potencialni zaposleni, ki si jih želijo privabiti v podjetje. »Kot vsa slovenska podjetja, se soočamo s pomanjkanjem kadrov. Zaposleni pa so ključni pri ustvarjanju dodane vrednosti, zato se zanje še posebej trudimo,« je izpostavil v luči nedavnih medijsko odmevnih pozitivnih ukrepov, ki jih je podjetje sprejelo za zaposlene.

Povezovanje gospodarstva z univerzo

Kako v slovenskem okolju vzgojiti še več takšnih talentov, je rešitev v povezovanju gospodarstva z akademskim svetom, izpo-

stavila gostja srečanja prorektorica red. prof. dr. Tanja Dmitrovič z Univerze v Ljubljani: »Podjetniki potrebujete sistemske rešitve, ki jih lahko prinese uspešno sodelovanje gospodarstva z univerzo. Vzgajamo dobre inženirje z znanjem, ki pa jim včasih primanjkuje kompetenc za timsko delo. Izboljšanje je v interdisciplinarnosti in večjem povezovanju.«

Dogodek je sovpadal s praznovanjem 100. rojstnega dne največjega še živečega slovenskega izumitelja Petra Florjančiča, ki je med drugim razvil razpršilo za parfume. Z inovacijo se je uvrstil tudi v prvi slovenski digitalni kviz o slovenskih dosežkih Slovenski kvizum.

URSJV objavila dopolnjeno uredbo

Datum: 3. 4. 2019 **Besedilo:** Vladimir Habjan

Javna obravnava osnutka nove Uredbe o območju omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta (UV3).

Na Upravi RS za jedrsko varnost (URSJV) so pripravili dopolnjeno Uredbo o območjih omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta in o pogojih gradnje objektov na teh območjih. Nova Uredba, ki gre v javno razpravo, je usklajena z Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (ZVISJV-1) ter **Gradbenim zakonom** in njegovimi podzakonskimi akti. Glavne rešitve iz obstoječe Uredbe ostajajo v veljavi in se dopolnjujejo s spremembami, ki so posledica novega **Gradbenega zakona**

in predvsem Uredbe o razvrščanju objektov, ki na novo razvršča objekte in katero razvrstitev so uporabili v tej Uredbi. Ob tem so vnesli tudi manjše popravke na osnovi dosedanje uporabe stare Uredbe, predvsem glede parcelnih števil in izvedenih parcelacij na območju omejene rabe prostora zaradi Nuklearne elektrarne Krško. Osnutek nove Uredbe najdete na [njihovi spletni strani](#) ter na spletni strani [e-demokracija](#). Uprava naproša, da svoje predloge in pripombe v zvezi s predlagano uredbo posredujete na naš elektronski naslov [gp.ursjv\(at\)gov.si](mailto:gp.ursjv(at)gov.si) ali na naslov [igor.osojnik\(at\)gov.si](mailto:igor.osojnik(at)gov.si), najkasneje do 30. 4. 2019, ko se bo javna razprava zaključila. URSJV bo vse prejete predloge in pripombe obravnavala ter se do njih opredelila.

Celjani bolniško odsotni dva tedna na leto

3. 4. 2019

Na Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) ugotavljajo, da se število izgubljenih dni zaradi bolniške odsotnosti v Sloveniji v zadnjih letih zaskrbljujoče povečuje. »V preteklem letu smo zaradi bolniških odsotnosti izgubili 12.124.558 delovnih dni. V primerjavi z letom 2017 se je število izgubljenih dni povečalo za 6,4 odstotka. V Sloveniji izgubimo v primerjavi s povprečjem EU zaradi bolniške odsotnosti skoraj četrtno več delovnih dni, kar je presenetljivo, saj smo po stopnji zdravja vsaj na evropskem povprečju,« pojasnjujejo. Kot še

poudarjajo, je največji delež bolniške odsotnosti v nekaterih delih javnega sektorja (zdravstvo, šolstvo, vojska, policija) ter v nekaterih industrijskih in drugih panogah (kmetijstvo, ribištvo, rudarstvo, gostinstvo in turizem, trgovina, **gradbeništvo**).

Prvi mesec v breme delodajalca

Odhodek za nadomestila v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je lani znašal 348 milijonov evrov, kar je 10,5 odstotka več kot leto pred tem. Tudi odhodek v breme delodajalcev, ki plačujejo bolniško odsotnost do 30 delovnih dni, je okoli 350 milijonov evrov. Ob plačilu nadomestila pa mora delodajalec plačati še tistega delavca, ki bo opravil delo odsotnega delavca. »Bolniška odsotnost v breme ZZZS (nad 30 delovnih dni) se bolj povečuje kot bolniška odsotnost v breme delodajalcev (do 30 delovnih dni),« pojasnjujejo na GZS.

Višanje upokojitvene starosti, več bolniških

Nacionalni inštitut za javno zdravje NIJZ ocenjuje, da na povečan obseg bolniških staležev (kostno-mišične bolezni, duševne in vedenjske motnje, bolezni srca in ožilja) vplivata tudi višanje upokojitvene starosti in podaljševanje pokojninske dobe. Zato lahko predvidevamo, da bo zaradi tega ta problematika v prihodnje še bolj skrb vzbujajoča. Kot pojasnjujejo v GZS, se v Sloveniji s strani delodajalcev veliko sredstev vlaga v ukrepe za promocijo zdravja in varnosti na delovnem mestu, vendar si pri tem želijo večjo podporo s strani države pri financiranju in davčni obravnavi teh odhodkov.

Večje spodbude države

»Za boljše splošno zdravje je treba krepiti zavest in odgovornost vseh. Prizadevanja za zmanjševanje obolevnosti mora spodbujati tudi država, tako s sredstvi za preventivo kakor s finančnimi spodbudami. Odpraviti bi morala številne nelogičnosti. Če denimo podjetje svojim zaposlenim ponudi cepljenje proti gripi, bi pričakovali, da je to davčno priznani odhodek podjetja. S tem ne nazadnje izboljšujemo zdravstveno kondicijo zaposlenih, zmanjšujemo bolniške odsotnosti in posledično odhodke javne blagajne,« je jasna Sonja Šmuc, generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije.

Bolniška odsotnost v Celju

Trajanje bolniške odsotnosti delovno aktivnih prebivalcev v Celju je v zadnjih treh letih v upadanju. V letu 2016 je trajala povprečno 15,1 koledarskega dneva na leto, v Sloveniji pa 13,7 dneva.

V letu 2017 je trajala povprečno 15,0 koledarskega dneva na leto, v Sloveniji pa 14,5 dneva. Lani je bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev trajala povprečno 14,1 koledarskega dneva na leto, v Sloveniji pa 14,4 dneva.

Več in podrobneje danes v novem Celjanu.

sre | 03.04.2019 ob 07:02

Kaj se je dogajalo s prostorom v letu 2018?

V tokratni objavi Zvitice vam predstavljamo prispevek naših 'Prostorcev'. Razkrivamo vam, kaj vse se je z javnim prostorom dogajalo v letu 2018, zasluge za prispevek pa gredo

Klemnu Beličiču, Poloni Gorše in Martini Auguštin.

Prostor v letu 2018

Lansko leto smo večinoma delovali znotraj štirih sten in nismo uspeli nagovarjati širše javnosti o tematikah javnega prostora, kot bi si želeli. Vendar pa to ne pomeni, da nismo delovali za javnost. Leta 2018 smo predvsem zastopali javni prostor kot eni izmed sodelujočih pri odločitvah o njegovem spreminjanju.

Na SŠ Črnomelj so dijaki v sklopu projekta Erasmus + nastavili zametke idej o šolskem parku. Izrazila se je želja, da bi se ustvaril načrt na strokovni ravni, zato smo izdelali idejni načrt za ureditev šolskega parka na travnati površini nasproti SŠ Črnomelj ter ga poimenovali 'Park generacij'. Po poimenovanju sodeč si lahko predstavljate, da ni načrtovan zgolj za dijake, ampak je vsebinsko toliko kompleksen, da se na njem lahko izmenjujejo različni uporabniki – od vrtčevskih otrok in njihovih staršev, prebivalcev naselja Loka (in ostalih) vseh starosti, športnih navdušencev, zunanjih obiskovalcev izobraževalne institucije, obiskovalcev športnih in drugih dogodkov, bližnjih osnovnošolcev ter ostalih funkcionalnega prostora željnih ljudi. **Navsezadnje je eden izmed kriterijev kakovostnega javnega prostora ravno njegova raznolikost rab in njegovih uporabnikov.** Dandanes se vse preveč pojavljajo enolični posegi v prostor, ki nagovarjajo točno določenega uporabnika za točno določeno dejavnost, s čimer se močno oddaljimo od harmonije življenja v mestu, po kateri tako hrepenimo.

Večino časa smo lani posvetili sodelovanju z občino Črnomelj pri pripravi celostne prenove Krajevne skupnosti Petrova vas. Pri kakršni koli prenovi nekega kraja, se moramo zavedati, da so njegovi prebivalci najboljši načrtovalci. Oni najbolj vedo, kje se zbirajo ob večerih, kam se gredo otroci sankat pozimi, kaj je turistom najbolj zanimivo v njihovem kraju, katere njivske poti so najboljše za galopiranje, kje je skriti izvir studenca, katere navade so se po pričevanju babice tu odvijale pred stotimi leti itd. V prejšnji Zvitici (jesen 2018) smo že omenili sodelovanje z osnovnošolsko populacijo prebivalcev, ki prihajajo iz teh krajev in predstavili, kakšen rezultat smo dosegli skupaj. Konec novembra pa smo za zaključek sodelovanja izdelali predstavitev za prebivalce KS Petrova vas. Predstavili smo tematiko, ki se nam je zdela temeljna za upoštevanje pri posegih v prostor, pričevali smo namreč o **identiteti prostora**. Tvorijo jo tradicija in kultura prebivalcev, zgodbe njihovega kraja, povezanost ljudi, prepoznavnost in spremenljivost krajinskih tipov ter samo doživljanje prostora in njegova vizualna privlačnost. Tiste elemente, ki jih prepoznamo kot gradnike identitete prostora nekega kraja, je ključno upoštevati v nadaljnjem načrtovanju. Če jih bomo upoštevali, bomo poskrbeli, da bo prostor vedno prepoznan po svoji identiteti in hkrati ne bo dovoljeval raznoraznim tujim aktualnim trendom in izstopajočim kičem, da ga kazijo. Začne se že pri reklamnih panojih, ki vizualno onesnažujejo okolje.

Pripravili smo tudi predavanje na ZIK-u, in sicer smo udeležence podučili o trajnicah, tj. o rastlinah, ki v našem podnebni pasu preživijo na prostem več kot dve leti. Predstavili smo, da za optimalno rast različne rastline potrebujejo različne pogoje, katere moramo upoštevati. Zato je pomembno, da se pred saditvijo izdelata zasaditveni načrt. Podali pa smo tudi predlog o prenovi otroškega igrišča v stanovanjskem naselju Čardak.

Med delovanjem smo spoznali, da kljub najbolj optimalnim rešitvam včasih stvari ne stečejo gladko, predvsem kadar pridejo navzkriž financiranja ali individualistične namere ali pa nesrečno volilno leto. Zato so nekateri naši projekti neizvedeni ali pa niso izvedeni v skladu s prostorskimi načeli. Po drugi strani pa smo imeli priložnost izkusiti tudi dobro plat načrtovanja prostora, kjer se vsi sodelujoči zavzemamo za skupen cilj. Naša želja še naprej ostaja, da se zavzemamo za javni prostor, saj je konec koncev naše ogledalo – bomo za iste stvari porabljali sredstva vsako naslednjo sezono ali bomo nekaj sezon žrtvovali in vlagali v kakovost?

Veseli nas, da ste se lani udeležili nekaterih javnih dogodkov, ki smo jih organizirali. V lepem številu udeležili delavnice potiska na majice občinskih simbolov z jaškov v sodelovanju z MC Bit. Z udeležbo niste samo majicam dodali barve, ampak ste popestrili tudi sive ulice. **Najboljši poseg v javni prostor je ravno njegovo uporabljanje.** Tudi z urbanim sprehodom Jane's Walk smo vsaj za eno uro pokazali, da so pločniki in ulice naše, da v mestu ne zadostujejo tri urbana drevesa, da jekleni konjički zavzemajo preveč prostora, da mesto nudi privlačnejše sprehajalne poti, kot jih nudi obvoznica in mnoge druge opazke.

V tej izdaji smo vam na kratko podali poročilo o delovanju naše sekcije v minulem letu. Hkrati **VABIMO ZAJINTERESIRANE ŠTUDENTE**, ki bi želeli vplivati na kakovost belokranjskega prostora, da se nam pridružite. Lahko ste študenti krajinske arhitekture, prostorskega načrtovanja, arhitekture, urbanizma, sociologije, **gradbeništva**, hortikulture ... ali na splošno tiste smeri, za katere menite, da bi se jo moralo upoštevati kadar se obravnava prostorska problematika. Pišete nam lahko na e-mail: caszajavni prostor@gmail.com ali v sporočilo na Facebook strani 'Čas za javni prostor' (m.me/caszajavni prostor).

Veselimo se sodelovanja!

Do naslednjega tedna,

Uredništvo Zvitice

Ogled

zvitice: https://issuu.com/klubbelokranjskihstudentov/docs/zvitica_zima_1819_splet_0557919d1e3439?fbclid...

Vir: <http://klub-kbs.si>

Avtor: Klub belokranjskih študentov

Varuh človekovih pravic se je v Lenartu seznanil s prizadevanji za uresničevanje pravic občanov

03.04.2019 15:30

Kategorija: Delovanje in dogajanje

Varuh človekovih pravic Peter Svetina je v sredo, 3. 4. 2019, prvič posloval v Lenartu. Z namestnikoma Ivanom Šelihom, Miho Horvatom, direktorico strokovne službe Martino Ocepek in svetovalkami Varuha so na osebne pogovore po predhodni prijavi sprejeli 17 ljudi, ki so ocenili, da jim lahko Varuh človekovih pravic RS pomaga pri uveljavljanju njihovih pravic v odnosu do države. Varuh je dopoldne z direktorico strokovne službe Martino Ocepek obiskal tudi nekatere institucije v občini in se seznanil z njihovim delom ter težavami, s katerimi se srečujejo pri uresničevanju pravic ljudi. Srečal se je tudi z županom Lenarta mag. Janezom Krambergerjem.

[Pogovor varuha za radio Slovenske gorice \(MP3\)](#)

V Socialnovarstvenem zavodu Hrastovec so varuha seznanili s trenutnim stanjem, potem ko je Varuh človekovih pravic RS na novinarski konferenci 8. 5. 2018 opozoril, da se še vedno kršijo pravice oseb z motnjo v duševnem zdravju pri neprosto voljnih namestitvah v posebnih socialnovarstvenih zavodih s sklepi sodišč. S sodelavci si je ogledal tudi zavod in se pogovoril s stanovalci.

Ravnatelj Osnovne šole Lenart Marjan Zadravec je varuha seznanil z oblikami in načini dela šole, ki ima poleg vrtca in redne šole tudi oddelke s prilagojenim programom. V tej luči sta govorila o inkuziji, dotaknila pa sta se tudi sodelovanja s starši in vzgojne

Varuh z direktorico SVZ Hrastovec in sodelavci na ogledu zavoda.

Varuh z direktorico SVZ Hrastovec in programsko vodjo na ogledu zaprtega oddelka zavoda.

problemатике ter dostopa do dodatne učne pomoči, kar se začne že v vrtcu. Varuh mu je predstavil Zagovorništvo otrok, ki je od leta 2017 opredeljeno kot posebna enota znotraj institucije Varuha in omogoča otrokom, da se sliši njihov glas v različnih postopkih.

Na Policijski postaji Lenart je varuhu komandir enote Srečko Artenjak predstavil delo enote, ki ji poveljuje. Povedal je, da z lokalnim prebivalstvom policija dobro sodeluje, edino težavo vidi v zagotavljanju zadostnega kadra. Področje je ocenil kot svojevrstno oazo, saj ne zaznavajo uporabe nedovoljenih substanc med mladimi in tudi ne kaznivih dejanj s strani mladoletnih. Srečujejo pa se s kaznivimi dejanji tatvin, ki postajajo vse bolj drzna.

Načelnik Upravne enote Lenart Jožef Kraner je varuha seznanil s primeri s področja človekovih pravic, s katerimi se srečujejo na UE. Govorili sta o novi prostorski in **gradbeni zakonodaji**, ki jo je načelnik ocenil kot korak nazaj, predstavil pa je tudi nekaj konkretnih primerov. Na UE se srečujejo z vse zahtevnejšimi postopki ob sočasnih težavah pri zagotavljanju ustrezne kadrovsek sestave.

Župan občine Lenart mag. Janez Kramberger pa je z varuhom človekovih pravic Petrom Svetino govoril o prizadevanjih občine za spoštovanje pravic občanov. Orisal mu je nekatere primere socialnih stisk in opozoril na problematiko nizkih kmečkih pokojnin. Nanizal mu je nekaj primerov nesodelovanja države z lokalno skupnostjo, na kar bo varuh opozoril pristojna ministrstva in vlado.

S poslovanjem zunaj sedeža se skuša institucija Varuh

Varuh z ravnateljem OŠ Lenart v razredu med učenkami in učenci.

Varuh in direktorica strokovne službe s komandirjem Policijske postaje Lenart.

Varuh in direktorica strokovne službe z načelnikom upravne enote.

človekovih pravic Republike Slovenije (Varuh) približati tistim, ki jo potrebujejo. Enkrat na mesec varuh s sodelavci obišče določen predel Slovenije in se pogovori z vsemi, ki bi pri uveljavljanju svojih pravic potrebovali pomoč institucije, ki jo vodi. To obliko dela institucija izvaja že vse od začetkov njenega delovanja leta 1995. Ker je občin v Sloveniji 212, bi vse lahko obiskali v približno 17 letih, zato namen poslovanja ni priti v vse občine, ampak se vsaj regionalno približati vsem, ki bi potrebovali pomoč, pa ne (z)morejo priti v Ljubljano.

Varuh s sodelavci v pogovor z županom Lenarta.